

Årsrapport 2023, Mistra Environmental Communication

Utgivningsår: 2024, Uppsala

Layout: Anna Maria Wremp

Omslagsbild: Bilden skapad av David Gunnarsson Lorentzen och Elisa Tattersall Wallin. Samförekommande hashtaggar kopplade till #svpol och #vindkraft, augusti 2022. Bilden visar i vilket sammanhang diskussioner om vindkraft och svensk politik förekom under augusti 2022. Hashtaggar som är nära varandra i bilden förekommer oftare tillsammans i inlägg på Twitter. Storleken på cirklarna motsvarar antalet inlägg som hashtaggarna använts i. Illustration ur rapporten “Tracing online information about wind power in Sweden: An exploratory quantitative study of broader trends” (se sidan 28)

Forskningsprogrammet finansieras av Mistra – Stiftelsen för miljöstrategisk forskning

Innehåll

Programcheferna har ordet	4
Ett forskningsprogram om ny miljö- och hållbarhetskommunikation	5
Styrelsen	6
Partners	7
Miljökommunikationsdagen i Stockholm och Göteborg	8
Programmöten	9
Think/do tanks – ett flexibelt sätt att samverka	10
Almedalen	12
Communicator-in-residence	13
Konstutställning: “Moulding Nature – Discursive Struggles over the Environment”	14
Reflektioner över fyra år med Mistra Environmental Communication	16
Impact Stories	18
Från arbetspaket 1: Dialoger som initieras av stat och kommun	21
Från arbetspaket 2: Kommunikation för hållbar konsumtion	22
Från arbetspaket 3: (Tvär)vetenskaplig samproduktion av kunskap	24
Från arbetspaket 4: Marknadsbaserade nätverk	26
Från arbetspaket 5: Konst och media	27
Slåss mot väderkvarnar – Att spåra (des)information om vindkraft på nätet inför valet 2022	28
Co-Creating La Mosquitia – en film om samskapande forskning	28
Vad är desinformation? En studie av svensk skogsdebatt	29
Ett miljökommunikationsperspektiv på naturresurshantering och hållbarhetsomställningen	30
Framåtblick – världens största forskningsprogram i miljökommunikation	32
Utvalda leveranser	33
Ekonomisk rapport	37

Programcheferna har ordet

Den första fasens sista år – och vilket år sen!

Vi vill rikta ett varmt tack till alla forskare och samhällspartners, och även till styrelsen och vårt internationella vetenskapliga råd för ett fantastiskt år, väl värt att avsluta den första fasen av Mistra Environmental Communication.

I skrivande stund har vi fått det glädjande beskedet av Mistra att programmet finansieras i ytterligare fyra år. Vi har även precis hunnit hålla vårt årliga programmöte där

vi analyserade och firade de första fyra åren och kick-startade programmets andra period.

Vi hoppas att 2023 års rapport ska utgöra intressant läsning och även skapa nya tankar och idéer inför de fyra kommande åren i programmet.

Anke Fischer och Eva Friman
programchefer

*Anke Fischer, SLU
programchef*

*Eva Friman, Uppsala universitet
programchef*

Ett forskningsprogram om ny miljö- och hållbarhetskommunikation

Mistra Environmental Communication: Reframing communication for sustainability är ett åttaårigt forskningsprogram om miljökommunikation. Vår kommunikation om hållbarhet spelar en avgörande roll för omställningen till mer hållbara samhällen. Att förbättra kunskapsläge, praktik och policy på området är programmetns mål.

Programmet är tvärvetenskapligt och involverar forskare från olika discipliner liksom ett trettiotal samhällspartners, som medverkar i programmet på olika sätt: alltifrån medskapande i forskningsprocessen till att delta i specifika forskningsaktiviteter och kunskapsutbyten. Bland programmets partners finns lokala, regionala och statliga myndigheter och verk, företag, kulturorganisationer och fristående konstnärer, akademiska institutioner med flera. Tillsammans bygger vi vidare på befintliga tänkesätt, utvecklar nya insikter och ansatser och omsätter denna kunskap till nya kommunikationspraktiker. Programmet samordnas av Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) och Uppsala universitet (UU) och finansieras av Mistra – Stiftelsen för miljöstrategisk forskning.

Våra utgångspunkter

Programmet utgår ifrån fem principer som ger den samskapande forskningen en ram och en riktning framåt.

- Miljökommunikation förstås som ett multimodalt och multilateralt fenomen snarare än som enkelriktad spridning av (expert)kunskap, och som något som inte bara utövas av forskare och experter utan av aktörer inom alla samhällsområden.
- Både de instrumentella och konstitutiva aspekterna av kommunikation beaktas. Det innebär att miljökommunikation kan utövas både med ett syfte (t.ex. informationskampanjer) och utan ett sådant (t.ex. över en kaf-

fekopp tillsammans med vänner). Båda dessa aspekter av kommunikation bidrar till att forma samhällets diskurser och skapar också samhällsförändringar.

- Miljökommunikation förstås som en kamp där olika diskurser drabbar samman och hållbarhet utgör ett ständigt omtvistat begrepp
- De metoder för omställning till hållbarhet som riktar sig mot individer behöver kompletteras med metoder som utgår från de sociala praktiker och de strukturer som genererar miljöproblem.
- Makt och konflikter spelar roll i såväl kunskapsproduktion som kommunikation – kunskap är varken neutral eller objektiv.

Vår vision och vår framtidsbild

Vår vision är att Sveriges hållbarhetsarbete vid ingången av år 2035 understöds av transformativa kommunikationspraktiker. Den kritiska och förändringsorienterade och inkluderande ansats som dessa praktiker bygger på, har fått bred samhällelig acceptans och internationellt erkännande. Detta är resultatet av en genomtänkt transdisciplinär forskningsstrategi som med Mistra EC II som nav har fått spridning regionalt, nationellt och internationellt.

I strävan att nå vår vision, har vi under flera år arbetat för att utforma en kraftfull 'EC hub' vid SLU och Uppsala universitet. Den Uppsala-baserade hubben med nationell och internationell räckvidd ska utgöra en fortsättning på forskningsprocessen och bygga vidare på de relationer som utvecklas och det samskapande som sker mellan universitet och samhälle under de åtta år som programmet löper. Hubben ska stimulera inter- och transdisciplinär forskning och samskapande lärande, och välkomna aktörer från alla samhällssektorer som tillsammans med forskare från olika ämnesområden vill utforska hållbarhetskommunikation för samhällsomställning.

Styrelsen

Berit Oscarsson, Naturvårdsverket

Berit Oscarsson, styrelseordförande, är kommunikationschef på Naturvårdsverket där hon ingår i myndighetens ledningsgrupp och leder en avdelning med cirka 30 anställda som stöder hela myndighetens arbete med användningen av kommunikation som ett verktyg för att uppnå Sveriges miljömål. Berit är certifierad styrelseledamot från StyrelseAkademien och har sedan 2012 varit styrelseledamot i stiftelsen Håll Sverige Rent.

Ylva Hillbur, SLU

Ylva Hillbur är vicerektor med ansvar för internationella relationer och Agenda 2030 vid Sveriges lantbruksuniversitet, SLU. Hon har varit vice generaldirektör för forskning för utveckling vid *International Institute of Tropical Agriculture*. Ylva har forskat om kemisk ekologi hos insekter, framförallt med fokus på tillämpningar inom miljövänligt växtskydd.

Eva Lövbrand, Linköpings universitet

Eva Lövbrand är professor i Tema Miljöförändring vid Linköpings universitet. I sin forskning undersöker Eva vilken roll vetenskapliga rön och expertpraktiker spelar i miljöpolitiken. I synnerhet har hon studerat hur klimatproblemet förstås och görs styrbart genom mätningar av koldioxidflöden i naturen, på utsläppsmarknaden och i våra vardagsliv.

Johannes Stripple, Lunds universitet

Johannes Stripple är docent i statsvetenskap med inriktning mot miljö- och klimatpolitik vid Lunds universitet där han studerar flera olika aspekter av hur samhället hanterar klimatutmaningen. Johannes forskning har de senaste åren fokuserat på människors sätt att hantera sina egna utsläpp av klimatgaser och omvandlingsprocesser mot ett koldioxidsnålt samhälle.

Sturle Hauge Simonsen, SRC

Sturle Hauge Simonsen är kommunikationschef vid skolan för elektroteknik och datateknik (EECS), KTH, och har nästan 15 års erfarenhet av forskningskommunikation. Han ansvarar för strategisk och operativ utveckling av kommunikation och externa relationer på EECS. Sturle arbetade på *Stockholm Resilience Center* som kommunikationschef fram till 2022.

Annika Sjöberg, Gullers Grupp

Annika Sjöberg är konsult inom kommunikationsfrågor och senior partner vid kommunikationsbyrån Gullers Grupp. Där arbetar hon främst med uppdrag relaterade till kommunikationsanalys, rådgivning och mätning. Hon är styrelseordförande i pr-byråernas branschorganisation och har deltagit i regeringens program Styrelsekraft – ett initiativ för att få in fler kvinnor i styrelser.

Marie Grusell, Göteborgs universitet, Mittuniversitetet

Marie Grusell är lektor vid Institutionen för journalistik, medier och kommunikation, JMG, Göteborgs universitet och docent i medie- och kommunikationsvetenskap, DEMICOM, vid Mittuniversitetet. Marie forskar inom strategisk politisk kommunikation, digitala medier samt reklam och opinion.

Partners

Mistra Environmental Communication bygger på ett starkt konsortium av forskare och praktiker – alla centrala samhällsaktörer. Konsortiet sträcker sig över en mängd olika sektorer, regioner och länder, men har sin fysiska hemvist i Uppsala och är starkt rotat där genom täta samarbeten med lokala och regionala myndigheter.

[Läs mer om våra partners på vår hemsida.](#)

Miljökommunikationsdagen i Stockholm och Göteborg

Under 2023 arrangerade programmet två miljökommunikationsdagar: den 26 september på konstmuseet Färgfabriken i Stockholm och den 28 september vid Göteborgs universitet.

Miljökommunikationsdagen riktar sig till personer som på ett eller annat sätt använder sig av kommunikation för hållbarhet i sin praktik inom offentlig och privat sektor, NGOs, andra organisationer och civilsamhällen. Den ger möjlighet för personer utanför programmet att ta del av forskningen och aktivt delta i workshops och seminarier kring forskningsprogrammets modeller, verktyg och innovationer. Dagen är ett värdefullt tillfälle att knyta nya kontakter och utbyta erfarenheter om miljökommunikation.

Temat för Miljökommunikationsdagen på Färgfabriken i Stockholm var konstens roll för hållbarhetskommunikation. Dagen innehöll föreläsningar, seminarier och diskussioner. Dessutom visades en konstutställning om synsätt på naturen, ”Moulding Nature”, och det bjöds på premiär av en ny film om samskapande forskning, med exemplet koldioxidkompensation genom återbeskogning i Honduras, *Co-Creating La Mosquitia*, som forskningsprogrammet

arbetat med. Under dagen arrangerades en hållbarhetsvandring, en metod för platsutveckling som syftar till att möjliggöra mer hållbara vardagsval, framtagna av forskningsprogrammet i samarbete med planeringskontoret Urban Minds. Vidare hölls en workshop om omställning genom cirkulär ekonomi med fokus på hur ett gemensamt meningsskapande kan uppstå genom, eller trots, målkonflikter. Cirka femtio deltagare deltog vid Miljökommunikationsdagen i Stockholm.

Miljökommunikationsdagen i Göteborg hade tematiskt fokus på lokalt omställningsarbete på västkusten. Vid sidan av flera workshops som på olika sätt behandlade temat hölls en föreläsning om hur samverkan och kommunikation har fungerat som viktiga redskap för att främja hållbarhetsarbete inom restaurang- och livsmedelsbranscherna. Under dagen visades även här filmen *Co-Creating La Mosquitia* och en hållbarhetsvandring arrangerades.

Programmöten

Vid programmötena samlas programmets partners för att presentera och ta del av forskningsresultat, reflektera och lära av varandra. Mötena är ett mycket uppskattat tillfälle för alla i programmet att delta i den transdisciplinära forskningen.

Under 2023 hölls två programmöten, båda med fullspäckade agendor. Här lyfter vi ett urval av innehållet. Vid programmötet i mars stod ny och pågående forskning, jämte annat arbete som inte tidigare presenterats, i fokus. Presentationer och workshops hölls på en rad olika teman. En session ägnades åt att diskutera professionella kommunikatorers strategier för kommunikation om hållbarhetsfrågor utifrån ny forskning på området, och i en annan session presenterades ny forskning om desinformation på det skogspolitiska området. I en workshop diskuterades medborgarforskning (*citizen science*) och kommunikationens betydelse i svensk viltförvaltning. Vid programmötet medverkade även poeten och romanförfattaren Jonas Gren, som i en föreläsning diskuterade sin gestaltning av miljöframtid.

Forskningsprogrammets sista programmöte hölls den 24-25 oktober och samlade ett fyrtiotal deltagare. Ny forskning från programmet om vad "miljö" i miljökommunikationsforskning egentligen innebär presenterades, baserat på en empirisk analys av 100 artiklar från den mest renommade vetenskapliga tidskriften på området, *Environmental Communication*. Under en workshop med tema "An Atlas to Environmental Communication. Maps: Worldviews and thinking space" undersöktes kartors roll för vår förståelse av och förhållningssätt till natur, miljö och människor i andra delar av världen. Vidare ägnades två seminarier åt ämnet forskarens roll i en tid av planetära kriser och tvärvetenskaplig samverkan mellan discipliner och samhällssektorer.

FOTO: ANKE FISCHER

Programmöte mars 2023: Programdeltagare diskuterar kommunikationsutmaningar i naturvägledning på plats i Uppsalas stadsskog.

Programmöte oktober 2023: Deltagare visar en metafor för miljökommunikation som tydliggör rollen av oenighet, makt och konflikt i kommunikation.

Think/do tanks – ett flexibelt sätt att samverka

Under fas 1 avsattes cirka 1,4 miljoner kronor för att möjliggöra finansiering av ett antal mindre projekt. Dessa projekt samlades under formatet think/do tanks med idén att skapa möjlighet för samhällspartners och forskare att tillsammans tänka (think), analysera och reflektera men också att göra (do) och testa sig fram för att utveckla ett område relevant för en eller flera samhällspartners.

Ramarna lämnades medvetet öppna, t.ex. vad gäller varaktighet, storlek och hur think/do tanks organiserades. När vi blickar tillbaka kan vi se att denna frihet och flexibilitet så småningom visade sig ge stora möjligheter, men att mer samordningstid och stöd än väntat behövdes för att underlätta alstrandet av projektidéer. Den första idén som ledde till konkreta planer var förslaget att genomföra symposiet 'Acclimatize' i februari 2021 för att utforska museernas roll

i Sveriges omställning till ett mer hållbart samhälle, se vidare sidan 18.

Under de kommande åren av programmet tog flera think/do tanks fart. Ett exempel är ett projekt i östra Honduras där människor tog bilder av sina omgivningar som ett sätt att generera diskussioner och gemensam kunskap om hur lokalbefolkningen ser på sitt landskap och upplever återplantering av skog i relation till klimatkompensation. Den här metoden var i hög grad interaktiv och gav möjlighet att tillsammans lära och tycka till om brukad skog men också att skapa framtidsscenarios med fokus på klimat- och mångfaldskrisen.

Mer information, också om andra think/do tanks, finns i vår [progress report](#) (på engelska).

Bilder från Photovoice. Bilderna är tagna av invånare i byn Mosquitia.

Almedalen

Under årets Almedalsvecka deltog Amelia Mutter, forskare i programmet, vid ett av Mistras seminarier. Temat var ”Vägen till en hållbar framtid – möjligheter, utmaningar och myter”. Amelia Mutter talade om desinformation och myter kopplat till omställningen.

Myternas påverkan på samhällsomställningen

Olika myter påverkar människors föreställning om framtiden och vägen dit. Om myternas narrativ ger en känsla av att man inte har något handlingsutrymme så kommer man heller inte bli motiverad att agera för att motverka klimatkrisen.

Desinformationens roll

Vidare lyfte Amelia Mutter att områden där det finns olika uppfattningar om vad som är sant och falskt ökar och desinformation sprider sig snabbt i ett polariserat samhälle. Många människor får nyheter från ovetenskapliga och opålitliga källor vilket bidrar till att desinformation sprider sig. Ett exempel

är vindkraftsdebatten, där vissa påstående saknar grund i vetenskap men kan vara svåra att motverka då de ofta bygger på rädsla och misstro till myndigheter och auktoriteter. Sådana konkurrerande föreställningar om framtiden kan få stor påverkan på omställningsdiskussionen. De kan också försvåra de demokratiska processer som behövs i omställningen.

Läs rapporten om information och desinformation rörande vindkraft [här](#). (Skriven av forskare inom programmet.)

Aktörskap i omställningen

Mutter underströk de sociala och kulturella aspekterna som är viktiga när vi bemöter klimatkrisen. Visst behöver vi ny teknik och policybeslut, men vi behöver också fundera på hur allas aktörskap kan vara del i omställningen. Mutter avslutade med att trycka på att vi behöver fler dialoger och samskapande kommunikationsprocesser för att förstå varifrån olika sanningsanspråk kommer och skapa gemensamma förståelser.

[Se hela seminariet här](#)

Communicator-in-residence

Under hösten hade forskningsprogrammet förmånen att under två månader inhysa en "Communicator-in-Residence", Jenny Hansson, som till vardags arbetar som forskningskommunikatör vid Centrum för miljö- och klimatvetenskap (CEC), Lunds universitet.

Programmets syfte med att inrätta positionen var att dra nytta av erfarenheter av praktiskt kommunikationsarbete på hållbarhetsområdet från en annan organisation och därmed få en konstruktiv blick på och en möjlighet att vidareutveckla forskningsprogrammets eget kommunikationsarbete. Kommunikatören förde samtal med forskare och samhällspartners, studerade forskningsprogrammets kommunikationsdokument och höll workshops om kommunikation för programdeltagare.

I ett blogginlägg om sin tid som Communicator-in-Residence lyfter Jenny Hansson fram som särskilt värdefullt det sätt på vilket Mistra Environmental Communication på samma gång kritiskt och konstruktivt belyser för området centrala begrepp och föreställningar samt hur programmet arbetar med ett brett perspektiv på miljökommunikation. Hon menar att detta bidra till att kasta ljus över exempelvis oklara maktförhållanden samt tvetydiga betydelser i språk och nyckelbegrepp som används i hållbarhetsdiskurser.

Jenny Hansson från Centrum för miljö- och klimatvetenskap vid Lunds universitet var Communicator-in-Residence under två månader.

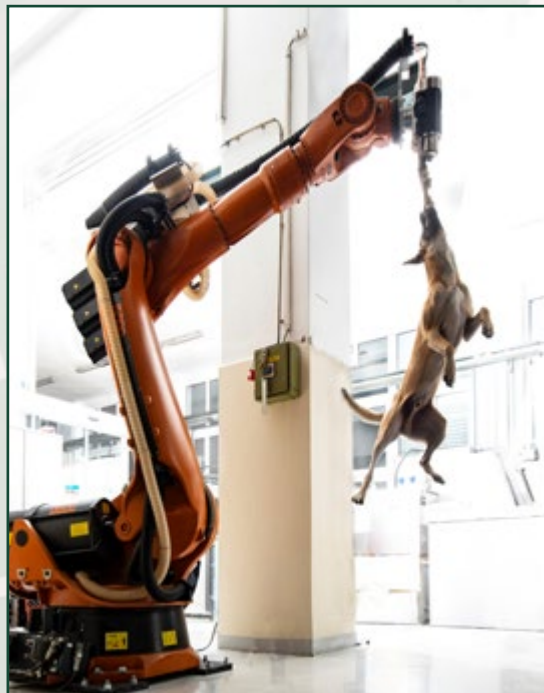
[En sammanfattning av Jenny Hanssons reflektioner återfinns i ett blogginlägg på programmets hemsida.](#)

Konstutställning: “Moulding Nature – Discursive Struggles over the Environment”

I samarbete med Daniel Urey vid konsthallen Färgfabriken i Stockholm och en rad konstnärer organiserade [forskare från programmet](#) utställningen ”[Moulding Nature – Discursive Struggles over the Environment](#)”, som visades på Färgfabriken från augusti till november. Utställningens kärna formades av en kartläggning av diskurser, eller ideologier, som kan knytas till diskussionen om natur och miljö. Kartan, tillsammans med videoverk, collage, foto och installationer, gestaltade de många lager av tolkningar, röster och intressekonflikter som kan kopplas till den samtida diskussionen om miljö och hållbarhet och som präglar landskap, skogsbruk, trädgårdar och stadsmiljöer, i syfte att utforska frågor om vad som formar vår bild av och relation till naturen.

En stor del av det visuella materialet i utställningen togs fram genom samskapande aktiviteter, där människor från olika geografiska och sociala kontexter medverkade.

Läs mer om utställningen samt se bilder på [Färgfabrikens hemsida](#).

[Läs artikeln i Dagens nyheter om utställningen.](#)

Reflektioner över fyra år med Mistra Environmental Communication

Efter fyra år av forskning, utforskande av nya arbetssätt och samverkan med en bred uppsättning samhällspartners – har forskningsprogrammet uppfyllt de mål och ambitioner som vi hade när vi startade igång? Har programmet lämnat det bidrag vi tänkte oss när det gäller forskning men också till verksamheter utanför akademien? Dessa frågor stod i fokus i ett blogginlägg som reflekterade över vad fyra års arbete med Mistra miljökommunikation har resulterat i.

Forskningsprogrammet initierades med höga ambitioner. Målsättningen var inget mindre än att bidra med en ny och fördjupad förståelse för vad miljökommunikation är och kan vara, och för hur forskning på området kan bidra till Sveriges omställning till ett mer hållbart samhälle. Vägledande för arbetet har varit en strävan att förstå miljökommunikation som något mer än en ren förmedling av kunskap eller information, utan snarare en mer komplex och mångfacetterad företeelse som äger rum i en rad olika sammanhang och på flera plan där människor och grupper skapar mening om miljö och hållbarhet.

I blogginlägget framhölls några särskilt viktiga resultat och insikter. En genomgående insikt har varit att samhällsaktörer och hållbarhetsprofessionella har uttryckt att de genom sitt deltagande i programmet har fått en ny och bättre förståelse för den roll som kommunikation om miljö och hållbarhet spelar för omställningsarbetet. Deltagandet har även gett aktörerna en plattform för att möta andra aktörer på området och att kritiskt reflektera över olika roller och förutsättningar för att främja en

hållbar utveckling. Det har varit glädjande att flera samhällspartners har uttryckt att de teoretiska förhållningssätt och förklaringsramar samt de praktiska hjälpmedel som de kommit i kontakt med inom ramen för forskningsprogrammet, har främjat en djupare förståelse för det egna arbetet och för miljökommunikationens betydelse. Som ett exempel kan nämnas de många företag med vilka vi har samarbetat när det gäller företagsansvar (Corporate Social Responsibility) och hållbarhetsredovisningar. Tillsammans med dem har forskningsprogrammet bidragit till att utveckla ny kunskap om transparens i värdekedjor och om kommunikationens betydelse på området.

Blogginlägget reflekterade även över den kommande fyraårsperioden, för vilken Mistra beviljade nya medel i december 2023. Den nya forskningen bygger vidare på resultat och erfarenheter från de fyra första åren. Samtidigt har nya problemställningar blivit synliga, delvis som en följd av programmets forskning men också som ett resultat av samhällsförändringar. Det nya programarbetet kommer att ta sig an exempelvis det ökande ifrågasättandet av vetenskaplig expertis och sanningsanspråk, men också frågan om den alltmer framträdande roll som informationsteknologier, digitala plattformar och algoritmer nu spelar för kunskapsbildningen om miljö och hållbarhet.

[Hela blogginlägget kan läsas här](#)

Bilder till höger, uppifrån och ned: 1) Ett transdisciplinärt team in action, programmöte, april 2022. Foto: Jenny Svennås-Gillner. 2) Att följa bomullens leveranskedja: Fokusgruppsdiskussion med odlare av ekologisk bomull för Chetna, som sedan går till SSC och vidare till Nudie Jeans, januari 2023. 3) Praktisk förståelse av kolbindning i jord (WP3). Foto: Thao Do. 4) Vandring genom landskapet för att titta på skogbränser i La Mosquitia, Honduras (WP3/ think/ do tank). Foto: Hilda Madrigales. 5) Hur vild är denna park, egentligen? Diskussion på Biotopia, april 2022. Foto: Jenny Svennås-Gillner. 6) Vad har vi lärt oss? Reflektionsövning på programmöte, oktober 2022. Foto: Anke Fischer. 7) Scottish Ceilidh dans på kick-off möte, januari 2020. Foto: Paula von Seth. 8) Gruppdiskussion på programmöte, april 2022. Foto: Jenny Svennås-Gillner.

Impact Stories

Under 2023 halvtidsutvärderades Mistra Environmental Communication, vilket sammanfattades i en [Progress Report](#). I rapporten valde vi ut tre stycken impact stories, eller påverkansberättelser på svenska. Forskningens positiva påverkan på samhället sker sällan så snabbt som på ett år. Därför är dessa höjdpunkter plockade från alla fyra år som programmet hittills varit verksamt.

Impact Story 1 – Reflektionscykeln

Dialog och samverkan ligger i tiden och blir en allt vanligare styrningsform, inte minst för olika hållbarhetsfrågor. Att leda ett dialogmöte eller en samverkansprocess kan vara utmanande. Utifrån såväl forskning som praktikers erfarenheter har forskningsprogrammet tagit fram ett stöd för dialog- och samverkansledares arbete, Reflektionscykeln, vilken ursprungligen utvecklades av pedagogen Graham Gibbs.

För att leda dialoger och samverkan krävs förmåga att anpassa sitt ledarskap till vad situationen kräver. Ledarskapsförmåga kan utvecklas genom reflektion över svåra situationer man ställs inför. Att lära genom reflektion handlar om att utöka sin handlingsreper-toar genom att tolka mångtydiga situationer och nyfikat undersöka hur man kan och bör agera. Det är ofta en fråga om att ifrågasätta det man tar för givet och att förflytta gränserna för vad man förstår och kan göra.

“Reflektionscykeln har hjälpt mig att se på saker som inträffat i olika arbetsprocesser ur flera synvinklar.”

(Tjänsteperson, Skogsstyrelsen)

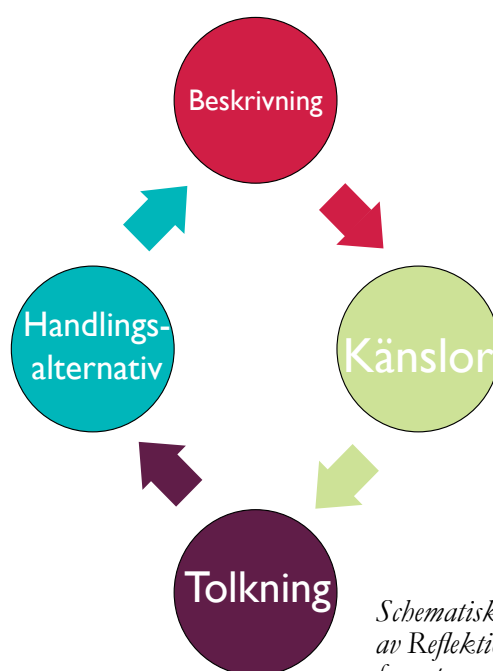
Reflektionscykeln är tänkt att ge en struktur för konstruktiv reflektion i syfte att möjliggöra såväl individuellt som organisatoriskt lärande, kopplat specifikt till utmanande situationer. Verktøget hjälper oss att reflektera över frågor som: Vad var det som hände egentligen? Vad hände i mig, vad kände jag i situationen? På vilka olika sätt kan jag tolka det som hände? Och utifrån dessa tolk-

ningar, vad har jag för handlingsalternativ i liknande situationer i framtiden?

“Genom samarbetet med Mistra Environmental Communication har vi fått möjlighet att reflektera över vårt arbete med deltagandeprocesser.”

(Tjänsteperson, Uppsala kommun)

Under året har Reflektionscykeln använts på flera kurser för samverkansledare och dialogexperter. Därtill har ett samarbete med Region Dalarna inletts, där verktøget är tänkt att fungera som ett stöd för lärande och verksamhetsutveckling i organisationen.

Schematisk översikt av Reflektionscykelns fyra steg.

Impact Story 2 – Att utveckla museer som platser för samtal och utforskande om hållbarhet

Det finns en vilja hos museer att fungera som en plats där människor kan utforska hur samhället behöver förändras för en mer hållbar framtid, men långt ifrån alla vet hur de ska gå till väga. Museer som offentliga rum har stor möjlighet att engagera människor kring hållbarhetsfrågor genom sina utställningar. Utställningarna kan bredda människors perspektiv kring förändring för hållbarhet och stärka besökarnas engagemang genom att lyfta värderingar, känslor och kollektiva minnen.

Redan tidigt inom forskningsprogrammet tog en av partnerorganisationerna upp frågan: Vad är museernas roll i tider av klimatförändringar? Moderna Museet i Stockholm tog då initiativet att genom en think/do tank bjuda in forskare från Mistra Environmental Communication för att gemensamt arrangera ett evenemang kring museernas roll i samhällsförändring. I februari 2021 anordnades symposiet 'Acclimatize' där mer än 200 personer från museer över hela Sverige träffades digitalt för att diskutera just museernas roll. Det stora intresset ledde till att man skapade en workshopserie med fem träffar som riktade sig till olika museer. Med hjälp av samarbetsövningar, samtal och utbyte av erfarenheter fick deltagarna utforska sina roller i förändringsarbetet. Forskarna bidrog med begrepp och tankemodeller från t.ex. forskning inom miljökommunikation och klimatpsykologi.

Feedback från deltagarna visar att initiativet var uppskattat och att det hjälpte dem att utveckla sitt sätt att tänka och arbeta:

"Mycket inspirerande och tankeväckande diskussioner, och mycket att tänka vidare på. Jag tar med mig detta även i vår kommande planeringsprocess. Ett stort tack för en inspirerande dag!"
(Överintendent för ett svenskt museum)

"Tack för en bra och mycket inspirerande workshop. Det här stannar hos mig! Jag nämnde projektet för myndighetens chef för forskning och utveckling. Vi är riktigt sugna på att jobba just med klimatfrågor och pedagogik och jag undrar hur ert arbete går att utveckla under nästa år? Vad har ni för planer? Skulle det finnas möjlighet att titta på ett samarbete? Det skulle vi vara väldigt intresserade av. Än en gång, tack så mycket för workshopen!"
(Avdelningschef på ett svenskt museum)

Insikterna från workshopserien har samlats i en verktygslåda för museer. Verktygslådan finns att hitta som pdf på [Mistra Environmental Communications hemsida](#) och har också distribuerats i tryckt form till museer i Sverige. Ett par museer samt deras paraplyorganisation, Riksantikvarieämbetet, har erbjudit sig att fungera som pilotprojekt för att implementera verktygslådan i sina verksamheter.

Det gemensamma arbetet har redan påverkat ambitioner, utställningar och program på museer runt om i Sverige. Arbetet fortsätter tillsammans med nya samarbetsorganisationer med förhoppningen att fortsätta utveckla arbetet kring hållbarhet och omställning på museer över hela Sverige. Vår förhoppning är också att arbetet ska leda till att besökare och medborgare blir mer medvetna och öppnar upp för fler kritiska diskussioner kring hur vi skapar förändring för ett mer hållbart samhälle.

Läs mer i vår [progress report](#) (engelska).

Impact Story 3 – Transparensmekanismer i globala värdekedjor: Miljö, arbetsvillkor och mänskliga rättigheter

Globala hållbara värdekedjor är utformade för att vara transparenta och möjliggöra granskning av miljöpåverkan, arbetsvillkor, mänskliga rättigheter och styrning. Men borgar dagens mekanismer för tillräckligt god transparens?

Inom arbetspaket 4 (Marknadsbaserade nätverk) spårade vi tillsammans med företagen Nudie Jeans och Dedicated den hållbara bomullens väg genom klädsektorns globala värdekedjor och visualiserade vad det skulle innebära att gå bortom så kallad tredjepartsverifiering genom certifiering, för företag som vill gå längre i sitt arbete. I tredjepartsverifiering kontrollerar externa aktörer till exempel fabriker eller lantbruk när det gäller sådant som huruvida arbetarna arbetar ett lämpligt antal timmar, om hälsocenter existerar, och om hållbarhetsmål och regler omsätts i praktiken.

De företag vi har samarbetat med har som komplement till tredjepartsverifiering etablerat fördjupade partnerskap med underleverantörer, för att få en bättre förståelse för erfarenheterna hos de arbetare i det Globala Syd som tillverkar kläderna och för de frågor som är viktiga för dem.

I Indien intervjuade vi tillsammans med studenter från University of Texas omkring 40 arbetare vid flera klädfabriker i Karnataka och Tamil Nadu som Nudie Jeans och Dedicated samarbetar med. I en serie workshops och en medföljande rapport delade vi med oss av våra resultat till företagen, vilka hade stor nytta av fabriksarbetarnas synpunkter och erfarenheter. Bland annat uppstod en ny förståelse för utmaningarna med att förmedla och skapa dialoger mellan kunder och klädföretag kring hållbarhetens komplexitet. Den nya kunskapen kommer att användas i företagets hållbarhetsrapportering men också i framtida projekt för att utveckla mer diversifierade tillvägagångssätt och system för rapportering och kommunikation.

FOTO: SHUTTERSTOCK

”Att dessa nyfikna och kunniga studenter kom till vårt kontor för ett forskningsprojekt var mycket intressant. De kommer med olika infallsvinklar och med frågor som stimulerar vår vilja att göra mer och bättre. Vi använde deras resultat som en del av vår intressentanalys, vilket är användbart både för hållbarhetsrapportering och för projektutveckling.”

(Margaux Schelder, ansvarig för CSR – företagsansvar, Dedicated)

”Den ytterligare information och bredare kontext vi fick från studenternas rapport har varit användbar för oss på Nudie Jeans för att bättre förstå utmaningarna och möjligheterna för framtida program hos våra underleverantörer. Vi arbetar för tillfället med underleverantörerna med att utveckla ett träningsprogram för kvinnliga föreståndare tillsammans med en lokal NGO och andra klädmärken.”

(Sandya Lang, Hållbarhetsansvarig, Nudie Jeans).

Från arbetspaket 1: Dialoger som initieras av stat och kommun

*Martin Westin.
Ledare för fokusområde:
Dialoger som initieras av stat och kommun.*

FOTO: SLU

Under året har vi utvecklat ny teoretisk kunskap och praktiska kommunikationsverktyg för dialog- och samverkanspraktiken. En rad aktörer som myndigheter, länsstyrelser, kommuner, frivilligorganisationer och företag har varit viktiga samarbetspartners i arbetet. Genom att studera dialoger och samverkansprocesser inom skogspolitik och viltförvaltning har vi utvecklat ny teori för att förstå den komplexa och subtila maktutövning som där förekommer. Utifrån forskningen har vi visat hur dialog- och samverkansledare försöker styra samtal om kontroversiella hållbarhetsfrågor genom att röra sig mellan polerna auktoritet och resonemang.

När det gäller praktiska kommunikationsverktyg har vi vidareutvecklat Reflektionscykeln, se nedan, och i samarbete med planeringskontoret Urban Minds arbetat fram en ny version av Hållbarhetsvandringen, en metod för att utveckla platser och främja hållbart vardagsbeteende.

Vidareutveckling av Reflektionscykeln – ett verktyg för dialog- och samverkansledare

Att leda dialoger och samverkansprocesser kan vara utmanande. Samtalsledaren måste kunna känna av när olika former av ledarskap är lämpliga, till exempel när man ska leda eller följa gruppen. Att reflektera över gjorda erfarenheter är viktigt för att utvecklas i professionen. Inom forskningsprogrammet har vi vidareutvecklat Reflektionscykeln som ett verktyg för dialog- och samverkansledare. Tanken är att vi genom att reflektera över utmanande situationer på ett strukturerat sätt får tillgång till fler och mer medvetna handlingsalternativ när vi hamnar i liknande situationer i framtiden.

Reflektionscykeln är ett verktyg för att stödja dialog- och samverkansledares lärande som bygger på den brittiske pedagogen Graham Gibbs arbete, och är resultatet av flera års forskning och utprövning av

verktyget med våra partners. Under 2023 har vi utvecklat en ny version av Reflektionscykeln och publicerat ett [webbaserat stödmaterial](#). Vi har även inlett ett samarbete med Region Dalarna där vi genomför ett försök att implementera Reflektionscykeln som stöd för organisatoriskt lärande och verksamhetsutveckling.

Ny utgåva av boken Att leda samverkan

Under året gav vi ut en ny version av boken Att leda samverkan: en handbok för dig som vill hantera komplexa samhällsutmaningar. Boken fokuserar på design av samverkansprocesser utifrån lokala förutsättningar grundat i en forskningsbaserad samverkansmetodik, the Inquiry-Based Approach (IBA). Metodiken syftar till att ge aktörer med olika perspektiv och uppfattningar förutsättningar att utveckla gemensamma förståelsehorisonter. Boken presenterar även en bred uppsättning av teorier som samverkanspraktiken vilar på samt diskuterar hur konflikter och maktrelationer kan hanteras konstruktivt. Läs mer om boken här: www.ledasamverkan.se/Handboken/

Andra aktiviteter 2023 i urval

- En konferens för att sprida forskningsresultat där ett 80-tal dialog- och samverkansledare deltog
- Ett nytt stödmaterial för platsutvecklingsmetoden Hållbarhetsvandringen
- Genomförande av ett stort antal föreläsningar och workshops på temat dialog och samverkan
- Arrangemang av kurser för samverkansledare
- Genomförande av en studie av desinformation inom skogspolitiken

Från arbetspaket 2: Kommunikation för hållbar konsumtion

I arbetspaket 2 undersöker vi förutsättningarna för kommunikation om hållbar konsumtion, för individen och för samhällsstyrning och organisationer.

Varför är forskning om kommunikation kring hållbar konsumtion viktigt?

Olika delar av samhället använder kommunikationskampanjer för hållbar konsumtion som strategi för hållbarhetsstyrning. Genom information, uppmaningar, inspiration och prova-på-aktiviteter försöker offentliga, ideella och kommersiella aktörer omforma konsumtionskulturen.

Vi har undersökt denna strategi i praktiken, vilket språk, vilka lärandemodeller och vilken själv-reflexivitet organisationer använder när de kommunicerar för att förändra konsumtionskulturer. Vi har kommit fram till att i de kommunicerande organisationerna sker ett reflexivt och transformativt lärande där erfarenheter av lyckad och misslyckad kommunikation och interna spänningar bidrar till kunskapsutveckling och utveckling av strategierna.

Vi har också sett att det språk som används i kommunikation av hållbar konsumtion, till exempel uttryck som att ”föra ut ett budskap” och ”nä fram till mottagarna”, har en stark betoning på kommunikation som en förmedlingsprocess. Detta språkbruk får deltagare i kommunikationen att framstå som passiva mottagare istället för att ses som aktiva tolkare och medskapare av mening. Empati med konsumenten i kommunikationssituationen saknas och kommunikationen konstrueras som en enkelriktad process. Vi tror att detta språkbruk är en rest från framväxten av kommunikationsprofessionen som en del av konsumtionskulturen med uppgiften att skapa konsumtionsbehov. Därför lämpar sig inte samma strategi för att planera kommunikationsinsatser som har

till syfte att förändra konsumtionskulturen. Vi tror att planering av kommunikation för hållbar konsumtion istället bör utgå från en deltagarorienterad kommunikationsplanering med fokus på deltagarnas perspektiv, förutsättningar, värderingar och tolkningar.

Workshop kring kommunikation för hållbar konsumtion

Under året genomförde vi flera workshops med professionella kommunikatörer för att dela, diskutera och vidareutveckla våra resultat och rekommendationer. Vid en av dessa mötte kommunikatörer och miljöstrateger från olika organisationer forskare i miljökommunikation, miljösociologi och miljöpsykologi. Deltagarna kom från bland annat Stockholms stad, Torsby kommun, Umeå kommun, Uppsala kommun, Lantbrukarnas Riksförbund, PR Byrån Azote, MIKOM och Håll Sverige Rent. Tillsammans undersökte vi förutsättningarna för och erfarenheter av kommunikation för hållbar konsumtion.

I gruppen fanns lång och mångsidig erfarenhet av att jobba med kommunikation och förändring av ohållbara konsumtionskulturer. Stämningen i gruppen var kreativ och experimenterande, men det fanns också en djupgående men engagerad frustration över uppgiftens allvar och motståndets djup. Gruppen enades om att förändring av konsumtionsmönster och -kulturer är nödvändig men att samhället värdesätter konsumtion högt och att det finns motstånd

Lars Hallgren
Ledare för fokusområde:
Kommunikation för hållbar konsumtion

FOTO: PRIVAT

mot förändringar. I kommunikation för hållbar konsumtion behöver vi ta detta motstånd på allvar, men inte kapitulera inför det. Det är viktigt att förstå vad konsumtion betyder för människor och att i kommunikationen möta dessa betydelser med empati.

I workshopen blev det påtagligt hur viktigt det är för kommunikatörer och miljöstrateger, som ibland är ganska ensamma i sina organisationer, att mötas och dela erfarenheter. Flera deltagare talade om det som den stora behållningen av workshopen: att få ett

utrymme att reflektera och en möjlighet att se på sitt dagliga arbete med kommunikation och strategi för hållbar konsumtion ur ett utifrånperspektiv. Vår fortsatta återkoppling till deltagarna visade hur erfarenhetsutbytet och workshopens innehåll användes i deras kommunikationsstrategiska arbete, till exempel genom att fokusera mer på deltagarorientering i kommunikationsplanering.

Från arbetspaket 3: (Tvär)vetenskaplig samproduktion av kunskap

WP3 har haft ett spännande fjärde år med livliga aktiviteter i vårt samskapandelabb (Co-Creation Lab), och med en konsolideringsprocess av labbet som en kritisk forsknings- och lärandeinfrastruktur. Samskapandelabbet har alltmer blivit ett roligt och levande utrymme för att dela med oss av våra lärdomar och experimentera med nya idéer och metoder. Våra två doktorander har jobbat hårt med våra avhandlingar och planerar att disputeras under sensvåren 2024. Vi har också [publicerat våra resultat på flera sätt](#).

Kolinlagring – spelprototyp för scenariobyggande

Under året gjorde vi gårdsbesök hos bönder som prövar kolinlagring på sin mark i olika delar av Sverige och fortsatte att utveckla serious game-prototypen. Prototypen presenterades och prövades under Miljökommunikationsdagen och vi genomförde uppföljningsintervjuer med deltagare i tidigare speldesignworkshoppar. Förutom att själva spelprototypen har producerats, har flera forskningsartiklar om vår samskapande forskning om kolinlagring skickats för publicering.

Neil Powell
Ledare för fokusområde:
(Tvär)vetenskaplig samproduktion av kunskap

FOTO: PRIVAT

Honduras – samskapande landskapsrestaurering

I mars genomfördes en fältstudie med omfattade metodtester och utveckling av deltagande kartläggning (participatory mapping) med hjälp av en drönare i Honduras. Förutom nya insikter förfinade vi metoden landscape imaginaries för att stödja samskapande landskapsrestaurering. En analys av de insikter vi tillsammans tillägnade oss finns i artikeln ”Co-creating equitable ecosystem restoration using the voluntary carbon market – six principles” som nu granskas av tidskriften Nature-Based Solutions. [Läs vårt blogginlägg om Mosquitia](#) och ta del av [Max speedtalk om Mosquitia](#).

Svensk skog – meningsskapande relationer och innovationer

I början av 2023 bjöd vi in en bred grupp av intressenter till ett fortsatt öppet utforskande av vilka innovationer som är nödvändiga för att skala ut hyggesfritt skogsbruk. Deltagarna betonade behovet av att reformera rådgivningsprocesserna, upprätta ett robust kompensationsystem och diversifiera läroplanen för universitetens skogsutbildningar för att möjliggöra multifunktionella skogsbruksmetoder. Som en del av workshoppen började deltagarna också utforma metoder för att förverkliga dessa förslag. Insikterna från workshoppen fångades in situ av Maria Richter Simsek (se bild på sidan 25).

Vi höll också tre heldagsworkshoppar i Voxnadalen där syftet var att bygga nya relationer mellan skogsaktörer som sällan

Från arbetspaket 4: Marknadsbaserade nätverk

Shiv Ganesh
Ledare för fokusområde:
Marknadsbaserade nätverk

FOTO: PRIVAT

I arbetspaket 4 undersöker vi hur marknadsbaserade nätverk hanterar de ökade kraven på att synliggöra hur företag och organisationer arbetar med hållbarhetsfrågor, och hur de kommunicerar om detta. Vi utforskar särskilt transparens som ett komplext och mångfacetterat kommunikationsfenomen.

Året 2023 inleddes och avslutades med fältarbete i Indien. I januari 2023 tillbringade Shiv Ganesh, Nitha Palakshappa, Sai Cheruvu och Kashika Sharma åtta dagar i Hyderabad och besökte bomullsodlare samt huvudkontoret för kooperativet Chetna. I december 2023 gjorde Shiv Ganesh och Livia Norström fler intervjuer med arbetare på Sustainably Crafted Clothing i Krishnagiri. Båda fältarbetsplatserna är leverantörer

till flera svenska återförsäljare, inklusive Nudie Jeans, Dedicated och Sandqvist.

I oktober 2023 anordnades en workshop med titeln "[From Field to Fashion](#)" där representanter från Nudie, Dedicated, Sandqvist och SCC diskuterade olika frågor kring transparens och hållbarhet inom textilindustrin. I workshopen deltog bland annat representanter från Textilhögskolan och Sweden India Business Council.

FOTO: MIRON ARLJUNG

Sreeranga Rajan, ordförande för Dibella India and VD för Sustainably Crafted Clothing, under workshopen "From Field to Fashion", 20 oktober 2023, Stockholm.

Från arbetspaket 5: Konst och media

Nico Carpentier
Ledare för fokusområde:
Konst och media

FOTO: INSTITUTE OF COMMUNICATION STUDIES
AND JOURNALISM, CHARLES UNIVERSITY

Arbetspaket 5 analyserar hur konst, audiovisuella medier (medier som har både ljud och en visuell komponent) och sociala medier skapar mening kring miljö och hållbarhet.

Under forskningsprogrammets fyra år har arbetspaket 5 strukturerat sitt arbete i fyra steg: Under första steget gjordes en kartläggning som gav en översikt över relevanta befintliga miljökommunikativa praktiker. Utifrån denna kartläggning, och som ett andra steg i processen, organiserades en serie fallstudier. I ett tredje steg analyserades dessa fallstudier på ett integrerat sätt för att undersöka de strategier som används för att kommunicera om miljön och för att skapa förändring. Slutligen, i steg fyra, anordnades en konstutställning (se "Moulding nature", sid 14) för att kommunicera och fördjupa den kunskap som genererades i arbetspaketet.

Konstruktionen av relationen mellan människan och naturen i (sociala) medier

De sista fallstudierna slutfördes under 2023 vilket resulterade i en serie publikationer. Fallstudierna analyserade till exempel:

- den ideologiska kampen mellan antropocentrism och ekocentrism i två radikala svenska Facebook-grupper ([Journal of Political Ideologies](#)),
- Google Searches roll i "skapandet av okunighet" ([Big Data & Society](#)),
- konstruktionen av naturen i selfies ([Journal of Environmental Planning and Management](#))

Vilka strategier och vilken taktik används i svenska medier?

Fokus i tredje steget var att analysera vilka strategier och taktiker som användes av mediaproducenter för att kommunicera miljöfrågor. Analysen gjordes på ett urval av sju svenska medieproduktioner bestående av TV-serier och dokumentärer produce-

rade mellan 2015 och 2020 och är publicerad i [Journal of Communication Inquiry](#). Vi identifierade en fem-klustermodell, som innefattar allt från vanliga antropocentriska strategier med människan i centrum till alternativa ekocentriska taktiker där naturen står i centrum.

En ideologisk karta över miljön

En övergripande ideologisk analys av fallstudierna resulterade i identifieringen av 37 relevanta ideologier som påverkar konstruktionen av miljön. Denna analys visualiseras i en [interaktiv karta](#), som för var och en av de 37 ideologierna har en kort video som förklarar den specifika ideologin, kombinerat med en kort definition och referenser till relevant litteratur. Analysen (och den ideologiska kartan) användes också som utgångspunkt för utställningen "Moulding Nature", arrangerad i samarbete med Färgfabriken i Stockholm (se sidan 14). Kartan användes för att organisera fyra konstprojekt och för att välja ut verk av fem professionella konstnärer och en av projektets artist-in-residence. En visualisering av kartan täckte hela våningen i tvärumsutställningen.

Slåss mot väderkvarnar – Att spåra (des)information om vindkraft på nätet inför valet 2022

Forskningsprojektet syftade till att förstå hur desinformation om elproduktion uppstår och formas i några av samhällets mest framträdande digitala informationsinfrastrukturer. Sociala medieplattformar och sökmotorer, såsom som Twitter och Google, analyserades. Ett viktigt syfte med projektet, som var det första i sitt slag i Sverige, var att uppnå en bättre förståelse av hur kunskap på området formas. Det är särskilt angeläget mot bakgrund av den polemik och de motsättningar som råder

på området, där en rad olika aktörer, organisationer, intressen, information och desinformation ställs mot varandra. Studien fann tecken på förekomst av strategiskt placerat digitalt innehåll med inverkan på den politiska agendan. Till grund för arbetet låg ambitionen att skapa bättre förutsättningar för att navigera i och hantera denna framväxande situation. En [rapport](#) publicerades vid projektets slut och flera akademiska artiklar är under framtagande.

Co-Creating La Mosquitia – en film om samskapande forskning

Under våren producerades en film om samskapande forskning, [Co-Creating La Mosquitia](#). Filmen har sedan dess använts för att stödja den fortsatta samskapandeprocessen mellan forskare och samhällsaktörer i La Mosquitia och för att etablera relationer mellan lokalbefolkningen och olika organisationer och företag som arbetar med landskapsrestaurering och den frivilliga kolinlagringsmarknaden i Sverige. Filmen visades bland annat under programmet Miljökommunikationsdagar i Stockholm och Göteborg, där vi faciliterade sessioner om den frivilliga koldioxidmarknaden och fångade upp deltagares nya insikter på kamera. Dessa visades senare i La Mosquitia för att stödja fortsatta diskussioner, lärande och kapacitetsuppbyggnad.

Vad är desinformation? En studie av svensk skogsdebatt

Projektet *Understandings of Disinformation in Swedish Forestry Debates: The Role of Knowledge and Responsibility* syftade till att utforska hur aktörer som arbetar med miljöstyrning på det skogspolitiska området förstår desinformation och handlingar kopplade till det, men också hur de ser på sin egen och andra aktörers roll i hur desinformation sprids. Bakgrunden till studien är den alltmer polariserade skogsdebatten i Sverige, där exempelvis frågan om skogens klimatnytta är särskilt omtvistad. Uppfattningar om sant och falskt i skogsfrågan har lett till ett högre tonläge och oklarhet om miljöeffekterna av olika markanvändningsmetoder. Det har i sin tur skapat ovisshet om vilka policyåtgärder som politiker i Sverige och EU bör eller inte bör driva för att reglera skogsbruket. En skogsorganisation och en miljöorganisation valdes ut för att representera de två stora, konkurrerande narrativen på området, medan en statlig myndighet som arbetar med skogsförvaltning valdes ut för att representera en, i teorin, neutral utgångspunkt.

Projektet kartlade inlägg i sociala medier från samtliga organisationer för att få en mer ingående bild av deras positioner och (implicita eller explicita) narrativ i skogsdebatten. Vi anordnade fokusgruppsdiskussioner med varje organisation i syfte att nå en fördjupad förståelse av vad organisationerna betraktar som tillförlitlig information och hur de ser på sina egna roller för att hantera problem med desinformation. Och vi höll till sist en workshop med samtliga deltagare för att diskutera vår analys.

Desinformation förstods av deltagarna som något som inbegriper en medveten vilja att vilseleda. Samtalen visade på en förståelse för att handlingar som att selektivt välja ut fakta, använda missvisande och irrelevant information eller att ta statistik

ur sitt sammanhang kan förknippas med desinformation. Som motkraft framhöll projektdeltagarna vikten av systematiska och vetenskapliga tillvägagångssätt vad gäller kunskap. Det framkom även i samtalen att det kan vara utmanande att balansera mängden detaljer och graden av komplexitet i arbetet med behovet att kommunicera på ett lättfattligt sätt.

Alla tre organisationer gav uttryck för en ovilja att använda ordet desinformation, åtminstone i utåtriktad kommunikation. Det har dels att göra med svårigheten att kunna visa att det bakom uttalanden faktiskt finns en avsikt att vilseleda, dels med en farhåga att anklagelser om desinformation kan slå tillbaka och skada organisationens anseende. En knäckfråga som diskuterades var hur man ska kunna hantera beviskrav för olika påståenden i relation till vetenskaplig osäkerhet. Här skilde sig deltagarnas uppfattningar åt, gällande till exempel hur finansiering av forskning kan påverka partiskhet eller vilken statistik som är tillförlitlig.

Sammantaget visade studien att problemet med desinformation enligt deltagarna har mer att göra med svårigheten att bedöma intentioner, snarare än kvaliteten på informationen eller graden av vetenskaplighet i sig. En slutsats är att svensk skogspolitisk debatt, snarare än att eftersträva mer fakta-kontroll och försöka att överbevisa andra, har behov av nya forum och metoder som kan främja tillit och uppriktiga meningsutbyten.

Environmental Communication in Planning, Natural Resource Management and Sustainability Transformations

Artikelsamlingen innehåller följande bidrag:

1. Anke Fischer, Sofie Joosse, Lars Hallgren & Lotten Westberg: How research on communication can help to understand the management of natural resources and sustainability transformations: Practices, concerns and new perspectives on environmental communication (Editorial – in press, accessible [here](#))
2. Marcus Bussey, Eva Friman, Thao Do, Sanna Barrineau & Neil Powell: [Exploring co-creation labs: creative convergence at work](#)
3. Malte Rödl, Jutta Haider & Sofie Joosse: [The quest for “nature” in selfies: how platforms shape nature/society relationships](#) (videosammanfattning: <https://vimeo.com/820855640>)
4. Sofie Joosse, Martin Westin, Fanny Möckel, Holly Keasey & Sönke Lorenzen: [Storytelling to save the planet: who gets to say what is sustainable, who tells the stories, and who should listen and change?](#)
5. Shiv Ganesh, Delaney Harness, Samantha James, Julius Klingelhöfer, Mackenzie Schnell & Nitha Palakshappa: [The Powerpoint Imagination: Visualization and Managerial Vocabularies in Environmental Reports](#)
6. Max Whitman & Sara Holmgren: [Representations of wildfires in academia](#)
7. Lotten Westberg, Hanna Bergeå & Lars Hallgren: [Meaning-making in the practice of collaboration: How implicit normative structures guide collaborative processes around contested resources](#)
8. Martin Westin, Lars Hallgren & Emily Montgomerie: [Between authority and argumentation: facilitators’ use of power in collaborative governance](#)
9. Susan Senecah: [The Trinity of Voice: A Framework to Improve Trust and Ground Decision Making in Participatory Processes](#)
10. Tema Milstein, Cathy Sherry, John Carr & Maggie Siebert: [“Got to get ourselves back to the garden”: Sustainability transformations and the power of positive environmental communication](#)
11. Therese Åhlvik, Hanna Bergeå, Malte Rödl & Lars Hallgren: [When hope messages become the discursive norm: how repertoires of hope shape communicative capacity in conversations on the circular economy](#)
12. Christoffer Söderlund Kanarp & Lotten Westberg: [Adapting climate change – how government authorities in Sweden make sense of adaptation through a network practice](#)
13. Anke Fischer, Sofie Joosse, Jacob Strandell, Nora Söderberg, Kornelia Johansson & Wiebren J Boonstra: [How justice shapes transition governance – a discourse analysis of Swedish policy debates](#)

Framåtblick – världens största forskningsprogram i miljökommunikation

MISTRA ENVIRONMENTAL COMMUNICATION

I december fick vi besked om att Mistra finansierar programmet i ytterligare fyra år. Mycket glädjande! Vid mitten av mars samlas våra programpartners för det årliga programmötet – det första i programmets andra fas – där vi både får chans att ta del av och fira forskningsresultat och insikter från fas 1, och med buller och bång starta och informeras om det arbete som vi kommer att göra tillsammans under de kommande fyra åren.

Den 2 oktober 2024 anordnas vårt första årliga programlaboratorium och den 3 oktober den första av den årliga Miljökommunikationsdagen. Under dessa två dagar träffas vi och fördjupar oss i ett programövergripande tema, till exempel makt i miljökommunikation eller känslors roll i miljökommunikation. Medan den första dagen fokuserar på djuplodande forskning, riktar den andra in sig på praktik och policy – riktad även till människor utanför programmet. Dagarna kopplas samman av temat för året och präglas av kreativitet och samskapande. Boka gärna den 2-3 oktober 2024 i era kalendrar redan nu!

Vi ser med värme och nyfikenhet fram emot det arbete som redan har påbörjats inom arbetspaketen och alla andra delar

av programmet. Som programchefer för världens största forskningsprogram i miljö- och hållbarhetskommunikation kommer vi att utveckla och se till att det gemensamma arbetet hittar välkomnande, trygga och kreativa former för alla deltagare!

Sofie Joosse och Eva Friman
programchefer fas 2

Utvalda leveranser

Akademiska publikationer

Bussey, S., Friman, E., Do, T., Barrineau, S. and Powell, N. (2023) [Exploring co-creation labs: creative convergence at work](#). Journal of Environmental Planning and Management.

Bussey, M., Friman, E., Do, T., Barrineau, S. (2023). [Co-Creation Labs: Fostering Innovative Ways of Communicating for Sustainability](#). International Journal of Humanities and Social Sciences, 13(2).

Carpentier, N. (2023). [Power & Gardens](#). Tecmerin. Journal of Audiovisual Essays, 12, 2023(2).

Doudaki, V., Carpentier, N. (2023). [A social mapping of Swedish environment-focused Facebook groups in Sweden: The principles, methods and implementation of a mapping project](#). Telematics and Informatics, 83, 102121

Doudaki, V., Carpentier, N. (2023). [Behind the narratives of climate change denial and rights of nature: Sustainability and the ideological struggle between anthropocentrism and ecocentrism in two radical Facebook groups in Sweden](#). Journal for Political Ideologies.

Doudaki, V., Carpentier, N. (2023). [Mapping environment-focussed social media, audio-visual media and art, in Sweden. Communications](#) The European Journal of Communication Research.

Ekström, B., Tattersall Wallin, E. (2023). [Simple questions for complex matters? An enquiry into Swedish Google search queries on wind power](#). Nordic Journal of Library and Information Studies. Nordic Journal of Library and Information Studies, 4(1), p. 34-5.

Ganesh, S., Harness, D., James, S. et al. (2023). [The Powerpoint Imagination: Visualization and Managerial Vocabularies in Sustainability Reports](#). Journal of Environmental Planning and Management.

Graminius, C., Ekström, B., and Haider, J. (Eds) (2023). [Library and Information Studies in the Climate Crisis](#), Special issue of Nordic Journal of Library and Information Studies, 4(1).

Haider, J., Rödl, M. (2023). [Google Search and the creation of ignorance: The case of the climate crisis](#). Big Data & Society, 10(1).

Harness, D., Klingelhöfer, J., Ganesh, S. (2023). The Forgotten SDGs: Factors in Hierarchies of Sustainability Reporting. In Harbisher, B. (Ed.). [The Mediation of Sustainability: The United Nations Sustainable Development Goals, Social Movements and Public Discourse](#). Leicester, UK: De Montfort University Press. University Press.

Harness, Delaney (2023). [The Constant Report: Everything, everywhere, all at once?](#) Public Relations Review OnlineFirst. Doi: 10.1016/j.pubrev.2023.102387

Hellquist, A. (2023). [On Deliberators' Awareness of Attitude Transformation](#). Journal of Deliberative Democracy, 19(1).

Joosse, S., Westin, M., Möckel, F., Keasey, H., Lorenzen, S. (2023). [Storytelling to save the planet – Who gets to say what is sustainable, who tells the stories, and who should listen and change?](#) Journal of Environmental Planning and Management.

Kopřivová, K., Carpentier, N., & Doudaki, V. (2023). Conceptualization of Change. Visual essay in Journal of Science and Technology of the Arts, 15(1), 50-61. <https://doi.org/10.34632/jsta.2023.11674>

Mäntysalo, R., Westin, M., Mattila, H. (2023). [Public Planner – A Deliberative Authority](#). Planning Theory & Practice, 24(1).

Palakshappa, N., Venkateswar, S., Ganesh, S. (2023). [Broadening the Circle: Creativity, Regeneration and Redistribution in Value Loops](#). Social Responsibility Journal, 19.

Rödl, M., Haider, J., Joosse, S. (2023). [The quest for “nature” in selfies: how platforms shape nature/society relationships](#). Journal of Environmental Planning and Management.

Vlasenko, L. & Grubbström, A (2023). [In-store apparel shopping and sustainability communication: The interplay between attitudes and context](#). International Journal of Sustainable Fashion & Textiles, 2(1), pp. 83-100.

Whitman, M., Holmgren, S. (2023). [Representations of wildfires in academia](#). Journal of Environmental Planning and Management.

Westin, Martin; Hallgren, Lars; Montgomerie, Emily (2023). [Between authority and argumentation: facilitators' use of power in collaborative governance](#). Journal of Environmental Planning and Management.

Short talks med forskningsresultat från programmet

[Hela spellistan på YouTube](#)

- [Special issue in the making - Anke Fischer & Sofie Joosse](#)
- [The Importance of Cultural Resonance in Transformation Processes Hanna Bergeå](#)
- [Identity Frames in Knowledge Co-Creation Maria Nyström](#)
- [Metadiscourses in communication for sustainable consumption Lars Hallgren](#)
- [Co Creating Rural Development through Ecosystem Restoration – lessons from La Mosquitia Max Whitman](#)
- [Facilitators' use of power – Between authority and argumentation Martin Westin](#)
- [Are we on the same page? René van der Wal & Emily Montgomerie](#)
- [Tracing online information about wind power in Sweden Elisa Tattersall Wallin](#)

Mistra Environmental Communication think/do tanks 2020-2023

- Acclimatize – ett symposium om museernas roll i omställningen till en hållbar framtid
- Documenting environmental communication across worlds
- Imaginative Power – Visual Arts and the Museum as a mode for Environmental communication
- Seeing the forest in the trees: Creating possibilities for spontaneous communication during woodland walks
- How do we create a picture of the future? A workshop about the relevance of telling picture stories in times of climate crisis
- Environmental communication in a multi-stakeholder dialogue
- ”Kraft till förändring – Hur kan konst och naturvägledning samverka i klimatkrisens tid?”
- Klimatkris och konstmöten – en konstpedagogisk och klimatpsykologisk undersökning

[Läs mer om de olika projekten inom Think/Do Tanks på vår hemsida.](#)

Utställningar

[Moulding Nature – Discursive struggles over the environment.](#) Utställning på konsthallen Färgfabriken i Stockholm, 26 augusti till 26 november 2023.

Moulding Nature – Discursive Struggles over Timisoara Environment, en spin-off-utställning av Moulding Nature i Stockholm, organiserad av Färgfabriken.

Film

- [Koldioxidkompensation genom återplantering av skog i La Mosquitia: en film om samskapande](#) (Engelska)
- [När naturen ställer ut.](#) Maria Brandt från Biotopia i Uppsala berättar om hur de arbetar med trädgården bortom den mänskliga blicken.
- [The Environmental Ideologies Map: An artistic-academic intersection at Färgfabriken](#)
- [I am a T-Shirt](#) – En bomullströjas resa från bomullsfält i Indien till konsumenten i Europa
- [Sustainable Consumption.](#) A short visual translation of the question “how can we talk about consuming less?”
- [#uglynatureselfie.](#) A short fiction film by Tessa Joosse inspired by the paper ‘The quest for “nature” in selfies: how platforms shape nature/society relationships’ by Malte Rödl, Jutta Haider and Sofie Joosse.

Blogginlägg

13 december, Jenny Hansson: [Renewed Passion and Broader Perspectives: My Time as a Communicator-in-Residence](#)

1 december, Robert Österbergh: [Reflections on four years of Mistra Environmental Communication](#)

31 maj, Max Whitman: [Samskapande för restaurering av ekosystem – reflektion från Mosquitia](#)

25 maj, Ann Grubbström, Lars Hallgren and Emily Montgomerie: [Snufkin's trousers: The making of the sustainable consumer](#)

26 april, Miron Arljung and Sai Cheruvu: [Communicating Complexity in Fashion Production: Navigating the Minotaur's Labyrinth of Sustainability](#)

11 april, Kaisa Raitio and Annette Löf: [Rights-based land use dialogues – essential for enabling a just green transition](#)

23 januari, Martin Westin, Lars Hallgren och Emily Montgomerie: [Att leda dialoger och samverkan: en pendling mellan auktoritet och resonemang](#)

Dagstidning

[Konflikt om gruvor och vindkraftverk på renaranas betesmark: "Bosättarkolonialism.](#)
Intervju med Kaisa Raitio i Dagens Nyheter den 25 april.

Westin, M., Österberg R. Dialog och samverkan i tider av motstånd och spänning.
Dagens Samhälle, April 2023.

[Annica Kvint: Den vildvuxna trädgården är framtidens fristad.](#) Artikel i DN om konstutställningen "Moulding Nature – Discursive Struggles over the Environment" den 13 september.

[Museernas roll i omställningen – Så har forskare och museiprofessionella arbetat tillsammans.](#) Webbartikel hos Mistra.org, 13 December.

[Expert: "Guterres domedagsretorik ska engagera".](#) Anke Fischer intervjuad i TT, artikeln publicerad i 43 svenska tidningar, inkl. Aftonbladet, 6 Augusti.

Podcast

[Podcast med Martin Westin om Reflektionscykeln.](#)

Rapporter

[Tracing online information about wind power in Sweden: An exploratory quantitative study of broader trends: \("Fighting windmills" project report, Mistra Environmental Communication\)](#) (På engelska). Jutta Haider, Björn Ekström, Elisa Tattersall Wallin, David Gunnarsson Lorentzen

[Klimatkris och konstmöten – en konstpedagogisk och klimatpsykologisk undersökning.](#) Ylva Hillström, Moderna Museet.

Serious game

Michael Hiessboeck, Thao Do, Sanna Barrineau, Neil Powell. Spelprototyp för gemensamt scenariobyggande om kolinlagring

Ekonomisk rapport

Intäkter (SEK)

Medel från Mistra	19 512 749
Finansiering från samhällspartners	102 397
Finansiering från lärosäten	874 967
Summa	20 490 113

Kostnader (SEK)

Arbetspaket 1: Dialoger	1 866 927
Arbetspaket 2: Hållbar konsumtion	1 966 816
Arbetspaket 3: Samproduktion av kunskap	2 677 864
Arbetspaket 4: Marknadsbaserade nätverk	1 705 747
Arbetspaket 5: Konst och media	2 059 075
Arbetspaket 6: Syntes	1 840 614
Arbetspaket 7: Koordinering	4 211 400
Think/do tanks	572 960
Strategisk reserv	3 588 710
Summa	20 490 113

